Затверджую

Директор_____ В.Г.Калараш

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ВНУТРІШНЮ СИСТЕМУ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ЧАГОРСЬКОЇ ЗОШ І-ІІІ СТУПЕНІВ

ЧАГОРСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Схвалено
Педагогічною радою

Протокол № 1 від 31.08.2021

ЗМІСТ

1. Загальні положення.
2. Стратегія (політика) та процедури забезпечення якості освіти.
3. Освітнє середовище навчального закладу.
4. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності.
5. Система оцінювання здобувачів освіти. Прозорість оцінювання.
6. Система педагогічної діяльності.
7. Система управлінської діяльності.
8. Моніторинг та самооцінювання.
9. Додатки .

1. Загальні положення

Головною метою освітньої діяльності закладу загальної середньої освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства. Досягти даної мети можна, забезпечивши високий рівень якості освіти.

1.1. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Чагорській ЗОШ І-ІІІ ступенів Чагорської територіальної громади (далі – Положення) розроблено відповідно до вимог частини третьої ст. 41 Закону України «Про освіту», ст. 42 Закону України «Про повну загальну середню освіту» та нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України та Міністерства освіти і науки України направленими на реалізацію Концепції Нової української школи, Статуту закладу освіти та інших нормативних документів.

1.2. Терміни та їх визначення, що вживаються в Положенні:

– Поло́ження – локально-правовий акт, що визначає основні правила організації, описує мету, структуру, взаємні обов’язки групи людей чи організацій, які об’єдналися для досягнення спільної мети;

– Стратегія – довгостроковий, послідовний, конструктивний, раціональний, план, який супроводжується постійним аналізом та моніторингом в процесі його реалізації та спрямований з певною метою на досягнення успіху в кінцевому результаті;

– Процедура – офіційно встановлений чи узвичаєний порядок здійснення, виконання або оформлення чого-небудь;

– Механізм – комплексний процес, спосіб організації;

– Критерії – вимоги для визначення або оцінки людини, предмета, явища (або: ознака, на підставі якої виробляється оцінка);

– Правило – вимога для виконання якихось умов всіма учасниками якої-небудь дії;

– Інструмент – засіб, спосіб для досягнення чогось;

– Моніторинг якості освіти – система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей;

– Інклюзивне освітнє середовище – сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей;

- Універсальний дизайн у сфері освіти - дизайн предметів, навколишнього середовища, освітніх програм та послуг, що забезпечує їх максимальну придатність для використання всіма особами без необхідної адаптації чи спеціального дизайну;

- Розумне пристосування — це запровадження, якщо це потрібно в конкретному випадку, необхідних модифікацій і адаптацій з метою забезпечення реалізації особами з особливими освітніми потребами конституційного права на освіту нарівні з іншими особами;

- Портфоліо вчителя — це збірка матеріалів, які були створені і зібрані вчителем;

- Інформаційно-комунікаційні mехнології (ІКТ) — це технології, спрямовані на створення, розповсюдження та обробку інформаційних ресурсів;

- Інформаційна система (ІС) закладу освіти — це комплекс технічних, програмних засобів та ресурсів, що включає обчислювальне і комунікаційне обладнання, програмне забезпечення та персонал, який забезпечує підтримку і управління динамічної інформаційної моделі системи освіти для задоволення інформаційних потреб в освітній, управлінській та фінансово- господарській діяльності закладу освіти;

– Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з

метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

– Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

– Списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

– Обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої діяльності чи організації освітнього процесу;

– Хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

– Необ’єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти, несвоєчасні записи в класних журналах результатів оцінювання.

1.3. Колегіальним органом управління Чагорської ЗОШ І-ІІІ ступенів Чагорської територіальної громади, який визначає, затверджує систему, стратегію та процедури внутрішнього забезпечення якості освіти, є педагогічна рада.

1.4. Метою функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти є забезпечення вимог, що обумовлені законодавчими, іншими нормативно-правовими актами щодо якості надання освітніх послуг шляхом створення системи моніторингу якості освітнього процесу.

1.5. Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти:
— оновлення методичної бази освітньої діяльності;
— контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
— моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

— створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

1.6. Внутрішня система забезпечення якості освіти в закладі включає:
– стратегію та процедури забезпечення якості освіти;
– систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
– критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
– критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
– оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
– забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
– створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування.

1.7. Напрямки оцінювання якості освітньої діяльності та управлінських рішень:
— освітнє середовище;
— система оцінювання освітньої діяльності здобувачів освіти;
— система педагогічної діяльності;
— система управлінської діяльності.

2. Стратегія та процедура забезпечення якості освіти

Стратегія та процедура забезпечення якості освіти в Чагорській ЗОШ І – ІІІ ступенів базується на наступних **принципах:**
1) Дитиноцентризм. Головним суб'єктом, на кого спрямована освітня діяльність школи, є дитина.
2) Залучення всіх учасників освітнього процесу. Постійна участь всіх учасників освітнього процесу у вирішенні проблем поліпшення якості освіти.
3) Безпека і відповідальність. Створення безпечного середовища для здобувачів освіти із запобіганням і протидії всім формам прояву насильства.
4) Довіра. Автономія закладу освіти, яка передбачає самостійність у виборі форм і методів навчання, визначення стратегії і напрямів розвитку закладу освіти, які відповідають нормативно-правовим документам, Державним стандартам загальної середньої освіти.
5) Відкритість. Система освітньої діяльності у закладі освіти не є замкнутою,

вона формується за принципом відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності.
6) Гнучкість і адаптивність. Система освітньої діяльності змінюється під впливом сучасних тенденцій розвитку суспільства.
7) Вдосконалення якості освіти. Безперервне удосконалення всіх процедур і процесів освітньої діяльності в напрямку поліпшення їх якості.
8) Управління якістю. Побудова дієвої системи управління якістю освіти в закладі.
9) Мотивація. Створення системи мотивації поліпшення якості освіти в закладі для всіх учасників освітнього процесу.
10) Цілісність системи управління якістю. Всі компоненти діяльності закладу освіти взаємопов'язані, це створює взаємозалежність між ними. Якість освіти залежить від оптимального добору педагогічних кадрів, мотивуючого освітнього середовища, використання освітніх технологій, спрямованих на оволодіння ключовими компетентностями, сприятливої для творчої роботи психологічної атмосфери.
11) Науковий підхід.
12) Професіоналізм. Розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти — це постійний процес, за допомогою якого відбувається вдосконалення освітньої діяльності, підтримується дієвість закладу, забезпечується відповідність змінам у освітній сфері.
13) Використання сучасних технологій освіти.
14) Створення ІТ-підтримки управління якістю освіти.
15) Моніторинг якості освіти. Створення ефективної системи внутрішнього моніторингу якості освіти.

Стратегія та процедури забезпечення якості освіти передбачають здійснення таких **процедур і заходів**:

1) удосконалення планування освітньої діяльності;
2)підвищення якості знань здобувачів освіти;
3) посилення кадрового потенціалу закладу освіти та підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
4)забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів освіти;
5)розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
6)забезпечення публічності інформації про діяльність закладу;

7) створення системи запобігання та виявлення академічної недоброчесності в діяльності педагогічних працівників та здобувачів освіти.

Основними **напрямками** стратегії із забезпечення якості освітньої діяльності в закладі освіти є:

1)якість освіти;

2) рівень професійної компетентності педагогічних працівників і забезпечення їх вмотивованості до підвищення якості освітньої діяльності;

3)якість реалізації освітніх програм, вдосконалення змісту, форм та методів освітньої діяльності та підвищення рівня об'єктивності оцінювання.

Механізм функціонування системи забезпечення якості освіти в Чагорській ЗОШ І-ІІІ ступенів включає послідовну підготовку та практичну реалізацію наступних етапів управління:

1)планування (аналіз сучасного стану освітньої діяльності та освітнього процесу; визначення сильних сторін і проблем у розвитку; визначення пріоритетних цілей та розробка планів їх реалізації);

2)організацію (переформатування/створення організаційної структури для досягнення поставлених цілей; визначення, розподіл та розмежування повноважень із метою координування та взаємодії у процесі виконання завдань);

3)контроль (розробка процедур вимірювання та зіставлення отриманих результатів зі стандартами);

4)коригування (визначення та реалізація необхідних дій та заходів, націлених на стимулювання процесу досягнення максимальної відповідності стандартам).

Система контролю якості освітнього процесу в закладі включає:

1)Самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості;

2)Контроль якості результатів навчання та об'єктивності оцінювання;

3)Контроль якості реалізації навчальних (освітніх) програм.

Критеріями ефективності внутрішньої системи забезпечення якості освіти в Чагорській ЗОШ І-ІІІ ст. є:

1)Досягнення здобувачів освіти, показники результатів їх навчання;

2)Відповідність показників успішності здобувачів освіти результатам їх навчання на кожному рівні повної загальної середньої освіти під час державної підсумкової атестації, зовнішнього незалежного оцінювання;

3)Якісний склад та ефективність роботи педагогічних працівників;

4)Показник наявності освітніх, методичних і матеріально-технічних ресурсів для забезпечення якісного освітнього процесу.

Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти в Чагорській ЗОШ І-ІІІ ступенів:

1)оновлення методичної бази освітньої діяльності;
2) контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
3)моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
4) створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

В ході реалізації Стратегії використовуються різні підходи до самооцінювання: кількісний, описовий і комбінований, тобто поєднання кількісного й описового.

Для вивчення якості освітньої діяльності у закладі використовується такі **методи збору інформації та інструменти**:

1) опитування (анкетування учасників освітнього процесу (педагогів, учнів, батьків), інтерв'ю (з педагогічними працівниками, представниками учнівського самоврядування), фокус-групи (з батьками, учнями, представниками учнівського самоврядування, педагогами);
2)вивчення документації (річний план роботи, протоколи засідань педагогічної ради, класні журнали тощо);
3) моніторинги навчальних досягнень здобувачів освіти, педагогічної діяльності (спостереження за проведенням навчальних занять, за освітнім середовищем, санітарно-гігієнічних умов, стану забезпечення навчальних приміщень, безпеки спортивних та ігрових майданчиків, роботи їдальні, впливу середовища на навчальну діяльність тощо);
4) аналіз даних та показників, які впливають на освітню діяльність (система оцінювання навчальних досягнень учнів, підсумкове оцінювання учнів, фінансування закладу освіти, кількісно-якісний кваліфікаційний склад педагогічних працівників тощо).

Основними показниками, які підлягають контрольно-оцінній діяльності, є стандарти, визначені Державною службою якості освіти України для проведення аудиту (освітнє середовище, педагогічна діяльність, система оцінювання учнів і управлінські процеси).

Контрольно-оцінна діяльність проводиться з метою вивчення та оцінки якості освітньої діяльності і отримання інформації про реальний стан справ за кількома десятками параметрів, кожен з яких розкриває роботу закладу глибше. Така інформація допомагає проаналізувати сильні і слабкі сторони роботи школи, підказує можливі шляхи підвищення якості освітньої діяльності.

Очікувані результати

У результаті запровадження внутрішньої системи забезпечення якості освіти передбачається реалізація місії закладу шляхом надання споживачам якісних освітніх послуг згідно з національними і світовими вимогами до закладів освіти такого типу, постійний розвиток і саморозвиток всіх учасників освітнього процесу в межах концепції освіти.

3. Освітнє середовище Чагорської ЗОШ І-ІІІ ступенів

У законодавстві загальні вимоги, які забезпечують безпечне освітнє середовище закладу регулює Закон «Про освіту» (ст. 53, 54, 55).

Основні **складові освітнього середовища.**

1) Безпечні та комфортні умови освітньої діяльності:
— стан будівлі, приміщень, подвір'я, універсальний дизайн;
— допоміжні приміщення;
— норми наповнюваності класів, груп;
— стан навчального обладнання та його відповідність освітній діяльності;
— дотримання вимог безпеки життєдіяльності;
— забезпечення умов для здорового харчування;
— безпечний Інтернет;
— медіаграмотність.
2) Освітнє середовище вільне від будь-яких форм насильства та дискримінації:
— психологічна та фізична безпека учасників освітнього процесу;
— адаптація учнів;
— протидія булінгу, дотримання правил поведінки;
— наскрізний соціально-психологічний супровід учасників освітнього процесу;
3) Інклюзивне, розвивальне та мотивуюче до навчання освітнє середовище:
— створення умов для учасників освітнього процесу з особливими потребами;
— постійний зв'язок з родинами здобувачів освіти;
— створення умов для саморозвитку учнів;
— мотивація учнів до оволодіння ключовими компетенціями;
— доступ учнів до різних джерел інформації, можливості здобувати освіту

за різними формами, забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії окремим здобувачам освіти.

Створення безпеки спрямоване на виконання таких **завдань**:
— забезпечення комфортних і безпечних умов освітнього процесу;
— створення належних умов для харчування;
— формування у здобувачів освіти компетентностей, важливих для успішної соціалізації особистості;
— впровадження демократичної культури, захист прав всіх учасників освітнього процесу і формування демократичних цінностей;
— запобігання та протидія таким негативним явищам, як насильство, кібербулінг, булінг тощо;
— формування в учасників освітнього процесу навичок безпечної поведінки в Інтернеті;
— формування у дітей і підлітків життєвих навичок (психосоціальних компетентностей), які сприяють соціальній злагодженості, відновленню психологічної рівноваги;
— запобігання та протидія торгівлі людьми;
— формування у школярів таких життєвих навичок, як спілкування, прийняття рішень, критичне мислення, управління емоціями, стресами та конфліктними ситуаціями, формування цінностей та набуття відповідних компетентностей;
— формування морально-етичних, соціальних, громадянських ціннісних орієнтирів, виховання національно свідомої, духовно багатої, фізично досконалої особистості;
— профілактика девіантної поведінки, правопорушень та злочинності серед неповнолітніх;
— профілактика залежностей та шкідливих звичок, популяризація здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров’я як найвищої соціальної цінності;
— формування творчого середовища, залучення учнів у позаурочний час до спорту, творчості, мистецтва, інших громадських заходів з метою позитивної самореалізації, соціалізації;
— налагодження співпраці педагогічного колективу, учнів і батьків на засадах педагогіки партнерства.

Складові антибулінгової політики у закладі освіти:
1) вивчення ситуації (аналіз звернень та чинників, анкетування, тренінги тощо);
2) створення робочої групи;
3) розроблення Плану заходів для запобігання булінгу (цькуванню) та будь-яким іншим проявам насилля;
4) ознайомлення всіх учасників освітнього процесу з антибулінговою політикою та її складовою — Планом заходів із протидії булінгу

(цькуванню);
5) схвалення документу рішенням педагогічної ради, затвердження керівником закладу та оприлюднення.

Принципи побудови антибулінгової політики:
1) антибулінгова політика є частиною інших політик школи та спирається на положення таких документів закладу, як Статут, Правила поведінки тощо та відповідає чинному законодавству;
2) антибулінгова політика стосується кожного:
— будь-які прояви булінгу (цькування) є неприпустимими;
— кожен учасник освітнього процесу має почуватися захищеним;
— надання підтримки усім працівникам закладу для створення ними позитивної атмосфери задля попередження булінгу (цькування) в навчальному закладі;
— будь-які прояви булінгу розглядаються негайно, дуже уважно та серйозно;
— постійний моніторинг виконання та регулярний перегляд антибулінгової політики;
— успішність виконання антибулінгової програми — це питання кожного у закладі освіти;
3) антибулінгова політика - це співпраця з територіальними органами Національної поліції, службою у справах дітей тощо.
4) Без залучення батьків або інших законних представників дітей до побудови антибулінгової політики школи неможливо забезпечити її цілісність і послідовність.

Формування в **закладі інклюзивного, розвивального та мотивуючого освітнього середовища, універсального дизайну**

На кожному рівні повної загальної середньої освіти освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб (ст.10 Закону України «Про повну загальну середню освіту»). Особам з особливими освітніми потребами надаються права рівні з іншими особами, у тому числі шляхом створення належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного забезпечення та забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування, що враховують індивідуальні потреби таких осіб.

1. Заклад освіти за потреби відкриває інклюзивні та/або спеціальні групи і класи для навчання осіб з особливими освітніми потребами відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей (ст.20 Закону України «Про освіту») та забезпечує

здобувачів освіти з особливими освітніми потребами інклюзивним освітнім середовищем:
— необхідними ресурсами освітнього процесу;
— умовами доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами.
2. Право на доступну освіту зазначеної категорії дітей може бути реалізоване шляхом упровадження індивідуального (сімейного, екстернату, педагогічного патронажу) навчання на підставі відповідних рішень за бажанням батьків. Практичне впровадження інклюзивного середовища базується на принципах універсального дизайну.
3. Універсальний дизайн передбачає планування навколишнього середовища так, щоб у ньому було якомога комфортніше усім людям, незалежно від їхнього віку та фізичних чи когнітивних можливостей, без необхідності використання допоміжних (адаптивних) засобів.
4. Принципи універсального дизайну закладу освіти:
- Принцип рівності та доступності середовища для кожного: дизайн має бути призначений для використання особами з різними фізичними та когнітивними можливостями.
- Гнучкість у використанні середовища: дизайн пристосовано до потреб і можливостей багатьох осіб. В організації освітнього процесу — це використання гнучких методів навчання, викладання, пристосування навчального матеріалу, програм до особливостей розвитку дитини.
- Простота та інтуїтивність використання незалежно від досвіду, освіти користувачів, мовного рівня та віку.
- Сприйняття інформації, незважаючи на сенсорні можливості користувачів (використання світла, кольору, текстури).
- Терпимість до помилок користувачів: дизайн зменшує можливі наслідки несподіваних і ненавмисних дій.
- Не призводить до втоми: дизайн розраховано на незначні фізичні ресурси користувачів.
- Наявність необхідного розміру і простору при підході, під'їзді, незважаючи на фізичні розміри, стан та мобільність користувача.
5. Форми розумного пристосування в організації освітнього середовища:
- Внесення змін чи модифікацій до будівель як ззовні, так і всередині: встановлення пандусу, зміна розміру дверного проходу, встановлення автоматичних дверей, перефарбування приміщення в контрастні кольори тощо.
- Пристосування (модифікація) простору: доступність туалетних кімнат, достатній для пересування простір між меблями у класних кімнатах, зонування приміщення.
- Інформативність: позначки, написи на дверях, вказівники.
- Обладнання: підйомники, лампи на столах, меблі, висота яких регулюється.

Підготовка освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами включає:
- Облаштування освітнього середовища (доступність).
- Забезпечення необхідними навчально-методичними і наочно-дидактичними посібниками та допоміжними засобами навчання відповідно до потреб здобувачів освіти.
- Облаштування ресурсної кімнати.

Забезпечення освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами включає:
- Створення робочої групи з проблеми адаптації дітей з ООП в освітньому процесі.
- Проведення консультацій з батьками з особливостей навчання і розвитку дитини.
- Проведення консультації з учителями, які навчали дитину в попередні роки або у інших закладах освіти.
- Аналіз особливостей психофізичного розвитку учнів з ООП, соціальних умов розвитку.
- Виявлення разом з учнями і практичним психологом труднощів і проблем, які вони відчувають при сприйнятті навчального матеріалу.
- Зосередження уваги на сильних сторонах учня під час проведення навчальних занять.
- Підтримка позитивної мотивації навчання.
- Створення команди психолого-педагогічного супроводу дитини.
- Співпраця з інклюзивно-ресурсним центром.

Освітні технології та методики у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами:
1. Особистісно орієнтоване навчання.
2. Індивідуальна освітня траєкторія.
3. Формувальне оцінювання.
4. Кооперативне навчання.
5. SMART-технології.
6. Піскова терапія.
7. Арт-терапія.
8. Ігрова терапія.

Небажані освітні технології і форми роботи з дітьми з особливими освітніми потребами:
- Пояснення у формі лекцій.
- Заучування тексту підручника.
- Поділ дітей на групи за здібностями.
- Використання оцінювання як спосіб покарання або рейтингування учнів.

Мотивуюче освітнє середовище передбачає:
- Максимальне залучення учасників освітнього процесу до прийняття рішень щодо змін в організації освітнього середовища .
- Дотримання балансу у «володінні» та «залученості» до формування освітнього середовища .
- Забезпечення динамічності освітнього середовища.
- Проведення навчальних занять поза межами класу.

Здоров'язбережувальне освітнє середовище керується принципом послідовності та позитивного прикладу.

Мотивація учнів до здорового способу життя передбачає наступні кроки:
- Перерви під час уроків для вправ;
- Спільні заходи на свіжому повітрі.

Простір інформаційної взаємодії та соціально-культурної комунікації.

Освітня діяльність у закладі освіти неможлива без створення інформаційного простору, використання інформаційних ресурсів та комунікацій між учасниками освітнього процесу. Під впливом процесів глобальної інформатизації змінюються мета і завдання освітнього закладу, вони стають більше особистісно-орієнтованими, спрямованими, у тому числі, на формування та розвиток здібностей учнів і вчителів щодо опрацювання освітньої інформації. Шкільна бібліотека має трансформуватися на сучасний інформаційно-методичний центр, який поєднує в собі інформаційну, освітню, розвиваючу, культурну, виховну функції.

Завдання бібліотеки:

1) Інформаційний супровід освітнього процесу.

2) Формування в учасників освітнього процесу інформаційної компетентності.

Для **моніторингу та самооцінювання** освітнього середовища закладу освіти використовується «Форма самооцінювання освітнього середовища закладу освіти» (Додаток 1).

4. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності в Чагорській ЗОШ І-ІІІ ступенів

Система забезпечення академічної доброчесності в Чагорській ЗОШ І-ІІІ ступенів функціонує відповідно до статті 42 Закону України «Про освіту».

Дотримання академічної доброчесності **педагогічними працівниками** передбачає:

– посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
– дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
– надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
– контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
– об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності **здобувачами освіти** передбачає:

– самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
– посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
– постійна підготовка до уроків, виконання домашніх завдань;
– самостійне подання щоденника для виставлення педагогом одержаних балів;
– надання достовірної інформації про власні результати навчання батькам (особам, які їх замінюють).

Порушенням академічної доброчесності в Чагорській ЗОШ І-ІІІ ступенів вважається:

– академічний плагіат;
– фабрикація;
– списування;
– обман;
– хабарництво;
– відмова своєчасно надавати інформацію (усно або письмово) про методики, технології, прийоми, методи викладання, стан виконання програми, рівень сформованості компетентностей здобувачами освіти;
– необ'єктивне оцінювання;
– невиконання обов'язків педагогічного працівника, передбачених статтею 54 Закону України «Про освіту».

Заходи, спрямовані на дотримання академічної доброчесності в Чагорській ЗОШ І-ІІІ ступенів , включають:

– ознайомлення педагогічних працівників, здобувачів освіти з вимогами щодо належного оформлення посилань на використані джерела інформації;
– ознайомлення педагогічних працівників, здобувачів освіти з документами, що унормовують дотримання академічної доброчесності та встановлюють відповідальність за її порушення;
– проведення методичних заходів, що забезпечують формування загальних компетентностей з дотриманням правових та етичних норм і принципів, коректного менеджменту інформації при роботі з інформаційними ресурсами й об'єктами інтелектуальної власності;
– включення у планах виховної роботи класних колективів заходів із формування у здобувачів освіти етичних норм, що унеможливлюють порушення академічної доброчесності;
– розміщення на веб-сайті закладу правових та етичних норм, принципів та правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу.

Виявлення порушень академічної доброчесності в Чагорській ЗОШ І-ІІІ ступенів здійснюється наступним чином:

- Особа, яка виявила порушення академічної доброчесності педагогічним працівником, здобувачем освіти має право звернутися з письмовою заявою до директора школи. Заява щодо зазначеного порушення розглядається на засіданні Комісії, яка створюється наказом директора і ухвалює рішення про притягнення до академічної відповідальності (за погодженням з органом самоврядування здобувачів освіти).
- До складу Комісії входять представники педагогічного колективу та батьківської громади. Склад комісії погоджується на засіданні педагогічної ради закладу освіти та затверджується наказом керівника.

Термін повноважень Комісії – 1 рік.
Комісія звітує про свою роботу раз на рік.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:
– ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
– особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
– знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
– оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

5. Система оцінювання здобувачів освіти. Прозорість оцінювання

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в закладі освіти включає критерії, правила і процедури, за якими здійснюється оцінювання.

Учні мають бути систематично поінформовані про розроблені вчителем критерії оцінювання. Інформація про критерії оцінювання може бути донесена до учнів у різних формах:

- в усній формі перед кожним видом роботи;
- шляхом розміщення на інформаційному стенді у класі;
- через інтерактивну інтернет-платформу;
- електронну пошту;
- інші види комунікації.

З правилами і процедурами оцінювання батьків і учнів доцільно ознайомити на початку навчального року, оприлюднивши їх на сайті закладу.

Вимоги та критерії оцінювання.

1. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності:

1) спілкування державною мовою (уміння усно і письмово висловлювати й тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди через слухання, говоріння, читання, письмо, застосування мультимедійних засобів; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ у навчанні, на роботі, вдома, у вільний час; усвідомлення ролі ефективного спілкування);

2) спілкування іноземними мовами (уміння належно розуміти висловлене іноземною мовою, усно і письмово висловлювати і тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди через слухання, говоріння, читання і письмо у широкому діапазоні соціальних і культурних контекстів);

3) математична компетентність (культура логічного і алгоритмічного мислення; уміння застосовувати математичні числові та геометричні методи для вирішення прикладних завдань у різних сферах діяльності; здатність до розуміння і використання простих математичних моделей; уміння будувати такі моделі для вирішення проблем);

4) компетентності в природничих науках і технологіях (наукове розуміння природи і сучасних технологій, а також здатність застосовувати його в практичній діяльності, уміння застосовувати науковий метод, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати результати);

5) інформаційно-цифрова компетентність (впевнене, а водночас критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для

створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та приватному спілкуванні; інформаційна й медіа грамотність, основи програмування, алгоритмічне мислення, робота з базами даних, навички безпеки в інтернеті та кібербезпеки; розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо);
6) уміння вчитися впродовж життя (здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття нових вмінь і навичок, організації навчального процесу (власного і колективного), зокрема через ефективне керування ресурсами та інформаційними потоками, вміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення, вибудовувати свою освітньо-професійну траєкторію, оцінювати власні результати навчання, навчатися впродовж життя);
7) соціальні та громадянські компетентності (ефективна та конструктивна участь у громадському житті, в сім'ї, на роботі; уміння працювати з іншими на результат, попереджати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів; повага до закону, дотримання прав людини і підтримка соціокультурного різноманіття);
8) ініціативність та підприємливість (уміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави; вміння раціонально поводити себе як споживач, ефективно використовувати індивідуальні заощадження, приймати доцільні рішення у сфері зайнятості, фінансів тощо);
9) загальнокультурна грамотність (здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва; глибоке розуміння власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших);
10) екологічна грамотність і здорове життя (уміння розумно та раціонально користуватися природними ресурсами в рамках сталого розвитку, усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя).

За компетентісного підходу оцінюється не обсяг засвоєних знань сам по собі, а те, як ці знання використовуються для вирішення прикладних завдань.
2. Для оцінювання навчальних досягнень учнів кожен педагогічний працівник повинен спиратися на критерії оцінювання навчальних досягнень учнів, затверджені Міністерством освіти і науки України:
- Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 13.04.2011 року № 329.
- Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 року № 1222 (Із

змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки № 1009 від 19.08.2016).
- Методичні рекомендації щодо оцінювання учнів молодших класів Нової української школи.
Проте критерії оцінювання, запропоновані МОН, є загальними і використовуються як основа, своєрідний каркас, за допомогою якого вибудовується система оцінювання.
3. При виконанні обов'язкового виду роботи вчитель повинен мати розроблені критерії оцінювання навчальних досягнень учнів, які ґрунтуються на критеріях, затверджених МОН, а також враховують особливості вивчення теми (обсяг годин на вивчення, кількість обов'язкових робіт), освітню програму закладу освіти, компетентнісній підхід до викладання предмету (курсу), організаційну форму проведення навчального заняття). Розроблені вчителем критерії оцінювання не потребують затвердження керівництвом закладу освіти, проте повинні :
1) мати у своїй основі чіткі і зрозумілі вимоги до навчальних результатів;
2) дозволяти гарантовано досягти і перевищити ці результати;
3) заохочувати учнів апробувати різні моделі досягнення результату без ризику отримати за це негативну оцінку;
4) розвивати в учнів впевненість у своїх здібностях і можливостях;
5) використовувати самооцінювання і взаємооцінювання як важливий елемент навчальної діяльності.
4. Основні підходи до формування критеріїв оцінювання:
1) оцінювати не лише результат роботи, але й процес навчання, індивідуальний поступ кожного учня;
2) позитивно оцінювати досягнення учнів, незалежно від того, значні вони чи скромні, якщо вони с результатом справжніх зусиль дитини, в цьому с мотивуюча роль оцінювання;
3) оцінювати рівень аргументації та уміння учнів висловлювати свою думку.
Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

5. **Формувальне оцінювання**

1. Використання оцінювання у балах як мірила оцінювання має не завжди позитивний ефект для визначення навчальних досягнень учнів: виставлення оцінок у межах класу відповідно до стандартного розподілу не залишає шансу для учнів, які потребують підтримки. Тому в освітньому процесі неможливо обійтись без формувального оцінювання. Воно оцінює процес навчання учнів, а не результат. У формувальному оцінюванні переважає оцінювання описове, яке спрямовується на індивідуальний прогрес учня.
2. Особливості формувального оцінювання:

— націлене на визначення індивідуальних досягнень кожного учня;
— не передбачає порівняння навчальних досягненнях різних учнів;
— широко використовує описове оцінювання;
— застосовує зрозумілі критерії оцінювання, за якими оцінюють учня, він стає свідомим учасником процесу оцінювання і навчання;
— забезпечує зворотний зв’язок;
— отримання інформації про те, чого учні навчилися, а також про те, як учитель реалізував поставлені навчальні цілі;
— визначає вектор навчання: виконавши завдання, учні дізнаються про те, якого рівня вони наразі досягли і в якому напрямку їм потрібно рухатися далі.
3. Учитель, з метою впровадження формувального оцінювання використовує такі передумови:
— ставить перед учнями виклики у вигляді пошуку причинно- наслідкових зв’язків, розгляду проблемних задач, реалізації проєктів;
— спонукає учнів до самостійного мислення і конструювання;
— заохочує до обґрунтування думок і способу міркування;
— пропонує чіткі критерії оцінювання;
— формує в учнів розуміння, що будь-яке явище або процес потрібно розглядати всебічно;
— розвиває критичне мислення учнів.
4. Правила і процедури оцінювання здобувачів освіти
1. При оцінюванні навчальних досягнень учнів мають ураховуватися:
— характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
— якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність,
— сформованість предметних умінь і навичок;
— рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
— досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
— самостійність оцінних суджень.
2. У процесі впровадження компетентісного підходу оцінювання навчальних досягнень спрямовується на вирішення таких основних **навчальних завдань**:
— розв'язання проблем і прийняття рішень;
— розуміння, а не відтворення фрагментів інформації;
— оцінювання умінь, які визначають здатність працювати в команді;
— уміння слухати, розв’язувати конфлікти, вирішувати дискусійні питання і проблеми;
— уміння застосовувати знання в реальних життєвих ситуаціях.

Названі вище орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень учнів: початкового, середнього, достатнього, високого.

3**. Рівні навчальних досягнень** визначаються за такими характеристиками:
Перший рівень — початковий. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.
Другий рівень — середній. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.
Третій рівень — достатній. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениці) правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.
Четвертий рівень — високий. Знання учня (учениці) с глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики.

Водночас визначення високого рівня навчальних досягнень, зокрема оцінки 12 балів, передбачає знання та уміння в межах навчальної програми і не передбачає участі школярів у олімпіадах, творчих конкурсах тощо.

4. Видами оцінювання навчальних досягнень учнів е поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація. Поточне оцінювання - це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня (учениці) в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Об’єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності. Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завдання є:
- встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми;
- встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем;
- закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є:
- індивідуальне, групове та фронтальне опитування;
- робота з діаграмами, графіками, схемами;
- робота з контурними картами;

- виконання учнями різних видів письмових робіт;
- взаємоконтроль учнів у парах і групах;
- самоконтроль тощо.

В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:
- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об’єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт тощо) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять), кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення, умовами оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок. Учень (учениця) має право на коригування семестрової оцінки.

5. **Самооцінювання та взаємооцінювання** здобувачів освіти

1. Використання формувального оцінювання передбачає застосування прийому самооцінювання або взаємооцінювання. Ці прийоми сприяють підвищенню ефективності формувального оцінювання, адже коли учні володіють навичками самооцінювання і взаємооцінювання, то питання надійності і неупередженості оцінювання не виникають. Сутність самооцінювання і взаємооцінювання полягає в наступному: діти можуть оцінити себе тільки тоді, коли у них є цілі, яких вони повинні досягти в процесі навчання, і зрозумілі критерії оцінювання.

2. Процедури самооцінювання / взаємооцінювання включають в себе:
- розроблення вчителем чітких критеріїв оцінювання;
- створення необхідного психологічного настрою учнів на аналіз власних результатів або отримання коментарів від свого однокласника;
- забезпечення умов, коли критерії оцінювання учням відомі, і вони самостійно зіставляють з ними свої результати, роблячи при цьому відповідні висновки про ефективність роботи;

- складання учнями власної програми діяльності на наступний етап навчання з урахуванням отриманих результатів.

3. Вчителю для розвитку навичок самооцінювання/ взаємооцінювання навчальної діяльності дитини необхідно:

- регулярно нагадувати учням про цілі і критерії оцінювання;
- планувати при проведенні навчальних занять час для самооцінювання/ взаємооцінювання;
- оприлюднювати мету навчального заняття, критерії оцінювання навчальних досягнень;
- пам'ятати, що самооцінювання — один з видів оціночної діяльності, пов’язаний не з виставленням собі оцінок, а з процедурою оцінювання, воно найменше пов'язане з балами.

6. **Аналіз (моніторинг) результатів навчання**

1. Основним індикатором вимірювання результатів освітньої діяльності учнів є їхні навчальні досягнення. Для оцінки результатів освітньої діяльності учнів є впровадження моніторингу навченості учнів.

2. Основні завданнями моніторингу навчальних досягнень учнів:

1) вивчення якості освітнього процесу;

2) корекція освітньої діяльності педагогів, методичних підходів у викладацькій діяльності;

3) удосконалення оцінювання навчальних досягнень учнів з окремих предметів (курсів);

4) простеження компетентісного підходу у системі оцінювання навчальних досягнень учнів;

5) визначення необхідності індивідуальної освітньої траєкторії для окремих учнів.

3. При розробленні завдань моніторингу школа використовує завдання міжнародних моніторингів PISA, TIMSS та інших.

4. Способи отримання інформації за результатами моніторингових досліджень, що стосуються системи оцінювання навчальних досягнень учнів:

— порівняльний аналіз між результатами ДПА та підсумковим оцінюванням учителя з предмету (курсу) — є одним із чинників визначення надійності системи оцінювання навчальних досягнень учнів;

— порівняльний аналіз середнього балу навчальних досягнень учнів з окремих предметів — дає можливість коригування оцінювання навчальних досягнень учнів.

5. Для опису підсумків проведення моніторингу використовується описово-порівняльний метод та виведення коефіцієнта кореляції.

6.За результатами проведення моніторингів навчальних досягнень учнів у закладі освіти готується звіт та наказ, у якому підводяться підсумки проведення моніторингових досліджень.

7. Результати моніторингу можуть бути розглянуті на засіданнях педагогічної ради, нарад при директору, засіданнях методичної ради та методичних об'єднань вчителів.
8. Результати моніторингу використовуються під час самооцінювання освітньої діяльності закладу освіти, при складанні річного плану роботи, у процесі розроблення стратегії розвитку закладу освіти, у процесі планування науково-методичної роботи закладу освіти, для визначення напрямів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, для визначення індивідуальної освітньої траєкторії учня.
9. Для моніторингу системи оцінювання здобувачів освіти використовується «Форма самооцінювання системи оцінювання здобувачів освіти» (Додаток 2).

6. Система педагогічної діяльності

1. Внутрішня система забезпечення якості освіти передбачає підвищення якості професійної підготовки фахівців відповідно до очікувань суспільства.
2. Вимоги до педагогічних працівників закладу встановлюються у відповідності до розділу VI Закону України «Про повну загальну освіту».
3. Якість педагогічного складу регулюється прозорими процедурами відбору, призначення та звільнення з посади, кваліфікаційними вимогами та вимогами до професійної компетентності, системою підвищення кваліфікації.
4. Відповідність фаховості вчителя навчальній дисципліні визначається відповідністю його спеціальності згідно з документами про вищу освіту або досвідом практичної роботи за відповідним фахом та проходженням відповідного підвищення кваліфікації.
5. Основними критеріями оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників є:
— освітній рівень педагогічних працівників;
— результати атестації;
— систематичність підвищення кваліфікації;
— наявність педагогічних звань, почесних нагород;
— наявність авторських програм, посібників, методичних рекомендацій, статей тощо;
— участь в проєктній діяльності;
— участь у дослідно-експериментальній роботі;
— результати освітньої діяльності;
— результати сертифікації;
— участь у короткострокових формах підвищення кваліфікації: тренінгах, семінарах, семінарах-практикумах, семінарах-нарадах,

семінарах-тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо;
— публікації в педагогічних періодичних виданнях та на освітянських сайтах;
— участь у експертній роботі;
— участь у міжнародних освітніх програмах.

6. **Планування педагогічними працівниками своєї діяльності.**

Календарний (календарно-тематичний) план є основним робочим документом, який визначає педагогічну діяльність вчителя та допомагає досягти очікуваних результатів навчання. Календарне планування розробляється вчителем самостійно або спільно з іншими педагогами в структурі методичного об'єднання закладу освіти.

Розробляючи календарно-тематичні плани, потрібно враховувати:
— Державні стандарти загальної середньої освіти;
— навчальні програми предметів (курсів);
— модельні навчальні програми (якщо вони передбачені типовою освітньою програмою);
— освітню програму закладу освіти.

Учителі можуть розробляти власні навчальні програми з предметів, курсів на основі Державних стандартів загальної середньої освіти чи за зразком модельної навчальної програми самостійно або об'єднавшись у професійні спільноти/мережі. Навчальні програми предметів або курсів розробляються з урахуванням мети і загальних цілей у рамках кожної з дев'яти освітніх галузей початкової школи.

Календарно-тематичний план, навчальна програма повинні бути синхронізовані з освітньою програмою закладу освіти. Обсяг запланованих годин за планом не повинен перевищувати або бути меншим за обсяг годин навчального плану, освітньої програми закладу освіти.

Календарно-тематичний план це результат творчої роботи вчителя, його бачення способів і напрямів отримання очікуваних результатів навчання. Учитель сам визначає необхідний обсяг годин на вивчення теми, може змінювати послідовність їх вивчення, визначати обов'язкові види робіт. Форма ведення календарно-тематичного плану є довільною. У першу чергу, план має бути зручним для використання самим учителем. Календарно - тематичний план, крім тем уроків та дат їх проведення, має містити опис наскрізних змістових ліній, визначення ключових компетентностей, які розвиваються на даному занятті, домашні завдання, інші компоненти на розсуд вчителя.

У процесі вивчення роботи педагога щодо ведення календарно-тематичних планів треба звернути увагу на наступне:
— відповідність плану Державному стандарту загальної середньої освіти;
— відповідність очікуваним результатам навчально-пізнавальної діяльності учнів згідно навчальних програм з предметів (курсів);
— відповідність структури і обсягу календарно-тематичного плану освітній програмі закладу освіти, навчальному плану;

— забезпечення компетентісного підходу у викладанні.

Календарно-тематичне планування розробляється не тільки для класно - урочної, але й для інших організаційних форм освітнього процесу. Календарне планування може розроблятись або на семестр, або на весь навчальний рік. У закладі освіти видається наказ про підготовку календарно- тематичного планування. Календарно-тематичні плани розглядаються і погоджуються на засіданнях методичних об'єднань закладу освіти та заступником директора з навчальної роботи.

У кінці навчального року вчителі самостійно або на засіданнях методичних об'єднань проводять аналіз реалізації календарно-тематичного планування та визначають напрямки вирішення проблем, які виникали у ході використання календарного планування протягом навчального року.

7. Використання освітніх технологій, спрямованих на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти.

Процес навчання не може спиратись лише на передачу знань і навичок від учителя до учня. Вчителі мають формувати в учнів уміння робити висновки, самостійно ухвалювати рішення, критично мислити.

Щоб досягти цієї мети, необхідно формувати ключові компетентності, простежувати у викладанні предметів (курсів) наскрізні змістові лінії.

В організації цієї роботи можна виокремити **такі етапи**:

1) обговорення на засіданнях педагогічної ради та нарадах при директорові проблем впровадження компетентісного підходу;
2) планування роботи вчителя. У календарно-тематичних планах, навчальних програмах учителів мають бути передбачені види роботи, спрямовані на оволодіння учнями ключовими компетентностями;
3) вивчення роботи вчителів шляхом спостереження за проведеними навчальними заняттями та виконання аналізу результатів контрольних замірів. Форми і методи роботи вчителя мають бути спрямовані на розвиток творчої, пошукової та аналітичної діяльності учнів.

У процесі вивчення педагогічної діяльності вчителя потрібно враховувати доречність та ефективність використання певних форм роботи для оволодіння учнями ключовими компетентностями.

Результати спостереження за відвіданими навчальними заняттями та проведеними контрольними замірами для підвищення якості освітньої діяльності у закладі можна використати наступним чином:

1) підготувати аналітичний висновок, у якому виокремити позитивні моменти роботи педагогів та проблеми, які виникають у процесі застосування компетентісного підходу до навчання;
2) організувати в закладі освіти майстер-класи вчителів, які успішно впроваджують компетентнісній підхід у процесі викладання;
3) розробки навчальних занять учителів можна оприлюднити на веб - сайті закладу освіти або інших відкритих ресурсах для обміну педагогічним досвідом.

8. **Формування і реалізація індивідуальних освітніх траєкторії для здобувачів освіти.**

Індивідуальна освітня траєкторія може розроблятися для учнів, які:
— потребують індивідуальної форми навчання (педагогічного патронажу);
— перебувають на дистанційній формі навчання;
— перебували на довготривалому лікуванні;
— потребують відповідного періоду адаптації;
— прибули з інших закладів освіти;
— випереджають однокласників у швидкості та якості засвоєння навчального матеріалу;
— мають індивідуальні інтереси, нахили, уподобання;
— мають особливі освітні потреби.

Форми індивідуальної освітньої траєкторії:
— організація індивідуальної форми навчання (педагогічного патронажу);
— організація дистанційної форми навчання тощо.

Основні **складові змісту** індивідуальної освітньої траєкторії:
— індивідуальний підхід до вивчення навчальних дисциплін;
— визначення власних цілей дитини у вивченні конкретної теми або розділу;
— вибір оптимальної форми та темпу навчання;
— використання способів навчання, які відповідають індивідуальним особливостям учня;
— здійснення учнем самооцінки власної діяльності.

Всі ці ознаки змістової частини індивідуальної освітньої траєкторії неможливі без спільної роботи вчителя і учня. Учитель в умовах реалізації індивідуальної освітньої траєкторії має стати для учня т'ютором, консультантом, координатором. Розроблення індивідуальної освітньої траєкторії потребує залучення психолога та комунікації з батьками.

9. **Використання технологій змішаного навчання.**

Одним із шляхів забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії є використання технологій змішаного навчання (поєднання дистанційної і класно-урочної форм організації освітнього процесу).

Для цього заклад освіти має здійснити такі **організаційні заходи:**
— використання діючої або розроблення власної інтернет- платформи, де розміщуються освітні ресурси та здійснюється комунікація;
— розроблення та розміщення вчителями електронних освітніх ресурсів;
— розроблення індивідуальних завдань для виконання.

10. **Створення та використання освітніх ресурсів**.

Основні види освітніх ресурсів, які можуть створюватись педагогічними працівниками:
— розробки, плани-конспекти, сценарії проведення навчальних занять;

— додаткові інформаційні матеріали для проведення уроків;
— тестові перевірочні контрольні роботи та моніторинги;
— практичні і проєктні завдання для роботи учнів під час проведення навчальних занять та вдома;
— завдання для самостійного опрацювання учнями;
— навчальні програми;
— календарно-тематичні плани;
— електронні освітні ресурси для дистанційного навчання;
— інші інформаційні ресурси.

11. **Освітнє портфоліо.**

Портфоліо вчителя — це збірник матеріалів, які були створені і зібрані вчителем. Це інструмент, який показує компетентність учителя в певній сфері. Педагогічні працівники створюють освітні ресурси, які використовують у своїй роботі, поступово формуючи власне освітнє портфоліо.

Створені освітні ресурси вчитель може використати для обміну педагогічним досвідом в межах закладу освіти (семінари, майстер-класи, засідання методичних об'єднань), на рівні громади, району, області, всієї країни. Оприлюднюватись освітні ресурси можуть на сайті закладу освіти, освітніх сайтах, у фахових спільнотах соцмереж, у фахових виданнях, матеріалах конференцій, збірниках наукових праць тощо. Обмін досвідом сприяє професійному зростанню педагогів.

Оцінювання педагогічних працівників за цим критерієм може відбуватись шляхом вивчення створених освітніх ресурсів. Ця інформація може використовуватись при атестації вчителя, визначенні заходів морального та матеріального заохочення.

У **портфоліо можна включити:**
— коротку біографію вчителя;
— вибрані навчальні заняття;
— розроблені вчителем освітні ресурси в тому числі цифрові;
— кращі учнівські роботи;
— сертифікати та свідоцтва пройдених тренінгів та різних навчань;
— результати тестування/сертифікації (за наявності);
— документація у випадку, якщо вчитель брав участь у реалізації освітніх проєктів, дослідницько-експериментальній роботі.

12. **Формування суспільних цінностей у здобувачів освіти.**

Виховний процес не буде ефективним, якщо він не поєднується з навчальною діяльністю та не вплетений органічно в освітній процес. Виховання, яке обмежується лише бесідами на морально-етичні теми в післяурочний час, ніколи не стане дієвим та ефективним. Якісний виховний процес має ґрунтуватись насамперед на особистому прикладі учителя та використанні виховної складової змісту навчальних предметів і курсів.

Ефективність виховного процесу неможлива без атмосфери довіри, доброзичливості, взаємної підтримки. Основну інформацію про рівень виховного процесу і його системність ми можемо отримати шляхом спостереження за навчальними та виховними заняттями. Процес виховання може простежуватись як у самому процесі викладання, так і у змісті предмету або курсу.

Основні аспекти виховання, які можна забезпечити під час проведення навчальних занять:

— повага до гідності, прав і свобод людини;
— повага до культурної багатоманітності;
— визнання цінності демократії, справедливості, рівності та верховенства права;
— розвиток громадянської свідомості та відповідальності;
— розвиток навичок критичного мислення;
— розвиток навичок співпраці та командної роботи;
— формування здорового і екологічного способу життя;
— статеве виховання та виховання гендерної рівності;
— інші виховні аспекти.

Важливим доповненням виховної роботи е тематичні позаурочні заходи, які готуються спільно з учнями.

13. **Використання ІКТ в освітньому процесі.**

До сучасних інформаційно-комунікаційних технологій навчання відносяться інтернет-технології, мультимедійні програмні засоби, офісне та спеціалізоване програмне забезпечення, електронні посібники та підручники, системи дистанційного навчання та інші.

1. Використання ІКТ педагогічними працівниками в освітньому процесі дає змогу реалізувати ряд важливих завдань:

— створення електронних освітніх ресурсів;
— інтенсифікація роботи з документами;
— комунікація з учнями та батьками;
— створення наочності, дидактичних матеріалів в електронному вигляді;
— використання нових освітніх технологій (дистанційного, змішаного навчання, веб-квестів тощо);
— розроблення моніторингових робіт;
— створення електронних каталогів і баз даних;
— використання хмарних сховищ документів;
— використання електронних підручників в освітньому процесі;
— підвищення професійного рівня педагога, обмін досвідом;
— використання електронних журналів та електронних щоденників;
— отримання актуальної освітньої інформації.

Інформаційно-комунікаційні технології дозволяють використовувати нові освітні технології, зокрема, змішане навчання, вебінари, веб-квести та інші.

2. **Передумови ефективного використання ІКТ педагогічними працівниками**:
1) необхідна матеріальна база: наявність комп’ютерів та іншого технічного обладнання, програм, доступу до мережі Інтернет;
2) формування інформаційної культури та медійної грамотності вчителя, розвиток умінь знаходити необхідну інформацію;
3) розвиток комп'ютерної грамотності вчителів, навички впевненого користувача у використанні комп'ютерних технологій, офісних програм;
4) знання методик і технік ефективного застосування комп’ютерних програм;
5) наявність відповідного програмного забезпечення, що відповідало б навчальним програмам з цих дисциплін.

3. Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності педагогів може бути забезпечений через такі **форми науково-методичної роботи:**
— семінари з питань впровадження ІКТ в освітньому процесі;
— індивідуальні консультації;
— майстер-класи педагогів, компетентних у впровадженні ІКТ в освітній процес;
— дистанційне навчання педагогічних працівників, онлайн-курс и;
— самоосвітня діяльність педагогічних працівників;
— проведення практичних занять у рамках роботи творчих груп з впровадження ІКТ;
— дослідно-експериментальна робота з проблем впровадження ІКТ в освітній процес.

4. Вивчення й оцінювання використання учителями ІКТ може здійснюватися через спостереження за проведенням навчальних занять, за кількістю створених електронних ресурсів. Рівень оволодіння учителями ІКТ може враховуватись у процесі атестації вчителя, можливостей матеріального та морального заохочення.

14. **Підвищення кваліфікації педагогічних працівників.**

3 метою вдосконалення професійної підготовки педагогів закладу шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей організовується підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

1. Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється відповідно до статті 51 Закону України “Про повну загальну освіту”, Положення про підвищення кваліфікації педагогічних працівників та інших нормативно-правових актів.

2. Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника протягом п'яти років, яка оплачується за рахунок

коштів державного та місцевих бюджетів, не може бути меншою за 150 годин, з яких не менше 10 відсотків загальної кількості годин обов'язково повинні бути спрямовані на вдосконалення знань, умінь і практичних навичок у частині роботи з учнями з особливими освітніми потребами.

3. Щорічний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників затверджує педагогічна рада (жовтень-листопад), приймає рішення щодо визнання результатів підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

4. Показником ефективності та результативності діяльності педагогічних працівників є їхня атестація та сертифікація, яка проводиться відповідно до ст.48, ст.49 Закону України «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України №1190 від 27.12.2018 року та інших нормативно-правових актів.

15. **Атестація педагогічних працівників** - це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників. За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюється кваліфікаційна категорії, педагогічне звання.

16. **Сертифікація педагогічних працівників** - це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання).

1. Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою та передбачає:

— експертне оцінювання професійних компетентностей учасників сертифікації шляхом вивчення практичного досвіду їхньої роботи;

— самооцінювання учасником сертифікації власної педагогічної майстерності;

— оцінювання фахових знань та умінь учасників сертифікації шляхом незалежного тестування.

2. Успішне проходження сертифікації зараховується як проходження атестації педагогічним працівником, а також є підставою для присвоєння йому відповідної кваліфікаційної категорії та/або педагогічного звання.

17**. Педагогіка партнерства.**

Важливим напрямом, який забезпечує педагогіку партнерства у закладі освіти, є особистісно орієнтована технологія навчання. Особистісно орієнтоване навчання спрямоване на вирішення завдань розвитку в учнів стійкого інтересу до пізнання, бажання та вміння самостійно вчитися. Особистісно орієнтований підхід неможливий без постійної взаємодії, діалогу, неупередженого ставлення до учнів.

Методологічні завдання для забезпечення особистісно орієнтованого підходу в освітньому процесі:

— забезпечити можливість учню вільно висловлювати свою думку;
— розвивати в учнів уміння аргументовано конструювати свою відповідь;
— забезпечити партнерські стосунки між вчителем і дитиною.

18. **Співпраця з батьками з питань організації освітнього процесу.**

Педагогічні працівники мають у повному обсязі інформувати батьків про важливі аспекти освітнього процесу в закладі через доступні канали комунікації. Важливою для батьків є інформація про критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.

Дбаючи про ефективну взаємодію з батьками, учитель повинен враховувати важливість таких чинників:

1. Доброзичливе ставлення до дитини. Психологічний контакт з батьками легше налагодити, якщо вчитель виявляє розуміння дитини, симпатизує їй, бачить позитивні риси.
2. Запрошення батьків до співпраці. Доброзичливість, відкритість у спілкуванні з батьками — перший крок до співпраці з ними. З такою ініціативою має виступити вчитель, оскільки до цього вимагає професійний обов’язок.
3. Визнання батьків партнерами у співпраці заради дитини. Учитель повинен завжди наголошувати на важливій ролі батьків у вихованні та розвитку дитини.
4. Пошук нових форм співпраці. Особливо корисний обмін думками з батьками щодо налагодження взаєморозуміння з дітьми.

Комунікація з батьками може відбуватись у різних формах. Це насамперед індивідуальні зустрічі, бесіди. Важливою є онлайнова комунікація за допомогою соціальних мереж або інтерактивної інтернет-платформи.

19. **Педагогічне наставництво, взаємонавчання та педагогічна співпраця.**

Взаємне збагачення педагогічними здобутками, спільний пошук оптимальних методів і форм викладання призводить до професійного зростання та вдосконалення системи освітньої діяльності.

Форми командної роботи педагогічних працівників що можуть удосконалити якість освітньої діяльності в закладі освіти:
— спільне планування роботи;
— робота над розв’язанням відповідної науково- методичної проблеми;
— спільна реалізація освітніх проєктів;
— взаємне відвідування навчальних занять;
— інститут наставництва;
— інтеграція змісту навчальних предметів;
— поширення педагогічного досвіду.

Важливим є інститут наставництва в закладі освіти. Наставництво необов'язково передбачає опіку більш досвідченого працівника над молодим вчителем. Наставником для інших працівників може бути

педагогічний працівник, який є більш обізнаним і компетентним у відповідній сфері педагогічної роботи.

20. Педагогічні працівники під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності мають дотримуватись академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесніть, яке є окремим документом закладу освіти.

21**. Моніторинг та самооцінювання педагогічної діяльності вчителя.**
Для моніторингу роботи вчителя використовується:
«Форма спостереження за навчальним заняттям» (Додаток 3),
«Форма самооцінювання системи педагогічної діяльності» (Додаток 4),
критерії оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника.

7. Система управлінської діяльності

1. **Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти.**

Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти визначаються на основі положень наказу Міністерства освіти і науки України від 09.01.2019 № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти». Управління процесом забезпечення якості освіти регламентується внутрішніми нормативно-правовими документами (статут, положення, рішення, накази тощо), що визначають зміст внутрішньої системи забезпечення якості освіти та механізми її забезпечення.

2. **Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань.**

Для досягнення високої якості освітньої діяльності у закладі розробляється та оприлюднюється стратегія розвитку, яка визначає напрямки ефективних змін та підвищення якості освітньої системи на певний період.

3. **Спрямування управлінських рішень керівництва на досягнення стратегічних та поточних цілей закладу освіти**.

З цією метою заклад розробляє та виконує узгоджені між собою плани різного терміну реалізації та спрямування (річний та тижневий). До розроблення річного плану роботи долучаються представники від педагогічного колективу, учнівства та батьків.

4. **Аналіз планів відповідно до структури системи внутрішнього забезпечення якості освіти.**

Результатом аналізу такого планування стають відповідні управлінські рішення.

5. **Заходи із підвищення якості освітньої діяльності.**

Такі заходи здійснюються на підставі даних про поточний стан та динаміки результатів освітньої діяльності. Для цього здійснюється моніторинг певних компонентів освітнього процесу: ефективність управлінської діяльності, навчальних досягнень учнів, соціально-психологічного клімату тощо. Моніторинг проводиться шляхом вивчення документів, аналізу навчальних досягнень, опитування учасників освітнього процесу, спостереження, розгляду звернень громадян, комунікації на інтерактивних платформах тощо.

6. **Здійснення у закладі освіти самооцінювання якості освітньої діяльності на основі стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти.**

Результат самооцінювання відображається у річному звіті. Річний звіт схвалюється педагогічною радою та оприлюднюється на сайті навчального закладу.

7. Керівництво закладу освіти планує та здійснює заходи щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання.

8**. Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм.**

Досягнення мети діяльності закладу можливе за умови створення сприятливого психологічного клімату, атмосфери довіри між учасниками освітнього процесу, комфортних умов для здобувачів освіти.

9. У навчальному закладі працюють над створенням психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивну взаємодію здобувачів освіти, батьків, педагогічних та інших працівників закладу освіти та взаємну довіру.

10. Учасники освітнього процесу можуть впливати на прийняття управлінських рішень через участь у нарадах, обговоренні, внесенні пропозицій і т. п.

11. Керівництво закладу здійснює процеси управління та організації освітньої діяльності в умовах інформаційної відкритості та комунікації з учасниками освітнього процесу і громадою через оприлюднення інформації на сайті школи. Спілкування між учасниками освітнього процесу може відбуватися із використанням сучасних технологій.

12. У закладі розроблено та оприлюднено Положення про академічну

доброчесність, з учасниками освітнього процесу проводиться робота щодо дотримання його вимог. Ключовим чинником формування відповідального ставлення до цих питань має стати нульова толерантність усіх учасників освітнього процесу до фактів порушення норм академічної доброчесності.

13**. Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників.**

Комплектація закладу освіти кваліфікованими педагогічними працівниками та іншими працівниками є одним з найважливіших завдань керівництва для забезпечення якісної освітньої діяльності та високої якості освіти. Керівник закладу освіти формує штат закладу, залучаючи кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми. Кваліфікаційні вимоги до вчителів можуть різнитися залежно від поглибленого вивчення окремих предметів, профільної спрямованості класів та закладу в цілому. Керівництво закладу освіти за допомогою системи матеріального та морального заохочення мотивує педагогічних працівників до підвищення якості освітньої діяльності, саморозвитку, здійснення інноваційної освітньої діяльності. У закладі створюються умови для постійного професійного розвитку педагогічних працівників та підтримки власної професійної траєкторії. Керівництво заохочує та підтримує методичну роботу педагогічних працівників, їхню участь у професійних конкурсах, конференціях, курсах підвищення кваліфікації у різних формах, публікацію матеріалів за темами професійної діяльності та сприяє їх сертифікації. Важливим чинником є також професійне самовдосконалення керівних працівників, що безпосередньо впливає на якість роботи закладу.

14. **Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодія закладу освіти з місцевою громадою.**

Головний принцип освітнього процесу — людиноцентризм — реалізується через виконання освітньої програми закладу освіти, яка розробляється відповідно до державних стандартів загальної середньої освіти, має враховувати потреби та інтереси учнів, спроможності закладу.

Документи, які реалізують принцип людиноцентризму:

— Статут закладу містить опис основних принципів освітнього процесу, визначає ключові права та обов’язки всіх його учасників.

— Освітня програма дозволяє реалізувати право на освіту через практичну діяльність всіх учасників освітнього процесу саме у процесі навчання. Ця програма розробляється відповідно до державних стандартів загальної середньої освіти, враховує потреби та інтереси учнів, спроможність закладу освіти.

— Правила поведінки визначають, як саме мають реалізовуватися стосунки між учасниками освітнього процесу, щоб освітнє середовище було вільним

від будь-якого насильства та формувало атмосферу конструктивного спілкування та співпраці.
— Правила внутрішнього розпорядку визначають оптимальні умови для комунікації учасників освітнього процесу та їхні права і обов'язки.
15. Використання різноманітних форм і технологій організації освітнього процесу, форм та методів роботи під час проведення навчальних занять забезпечує оволодіння учнями ключових компетентностей.

16. У освітньому закладі створюються умови для реалізації прав і обов’язків учасників освітнього процесу.

17. Режим роботи школи та розклад занять враховують вікові особливості здобувачів освіти, відповідають їхнім індивідуальним можливостям та інтересам, сприяють формуванню індивідуальних освітніх траєкторій та забезпечують можливості для гнучкого використання різноманітних організаційних форм навчання і викладання.

18. Процедури комплектації класів, зарахування, відрахування, переведення та випуску здобувачів освіти мають здійснюватися відповідно до встановленого порядку. Заклад оприлюднює інформацію про проєктну потужність закладу, територію обслуговування, правила прийому.

19. В освітньому закладі вживаються заходи щодо забезпечення належного стану приміщень і обладнання, вивчаються потреби учнів та педагогічних працівників, готуються і доводяться до відома засновника запити для задоволення потреб закладу.

20. Керівництво освітнього закладу сприяє виявленню громадської активності та ініціативи учасників освітнього процесу, їх участі в житті місцевої громади.

21. Педагогічна рада розглядає на своїх засіданнях питання освітнього процесу, зокрема забезпечення якості освітньої діяльності. Колегіальність рішень педагогічної ради має велике значення для формування атмосфери співпраці у педагогічному колективі. Адміністрація школи сприяє реалізації інноваційної роботи, що дозволяє забезпечити ефективність освітньої діяльності та створює умови для використання в освітньому процесі технологій, спрямованих на підвищення рівня навчальної мотивації здобувачів освіти.

22. Управлінські рішення приймаються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу. Для цього керівництво закладу забезпечує необхідні умови для діяльності різноманітних форм громадського самоврядування (батьківські ради, учнівське самоврядування тощо).

23. **Принципи громадського самоврядування** у закладі освіти:
— пріоритету прав та свобод людини і громадянина;
— верховенства права;
— взаємної поваги та партнерства;
— репрезентативності органів громадського самоврядування, громадських об'єднань та інших інститутів громадянського
суспільства і законності їх представників;
— обов'язковості розгляду пропозицій сторін;
— пріоритету узгоджувальних процедур;
— прозорості, відкритості та гласності;
— обов'язковості дотримання досягнутих домовленостей;
— взаємної відповідальності сторін.

24. **Формування та забезпечення реалізації політики** академічної доброчесності.

У закладі розроблено Положення про академічну доброчесність. Заклад освіти впроваджує політику академічної доброчесності. Адміністрація закладу контролює дотримання норм академічної доброчесності та сприяє формуванню в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції.

25**. Моніторинг та самооцінювання системи управлінської діяльності**

Для моніторингу та самооцінювання управлінської діяльності закладу освіти використовується «Форма самооцінювання системи управлінської діяльності закладу освіти» (Додаток 5).

8. Моніторинг та самооцінювання

1. Основними засобами вивчення якості шкільної освіти є моніторинг та самооцінювання, система інструментарію яких здатна оцінити ефективність освітнього процесу та передбачити подальші кроки до її підвищення.

2. **Моніторинг освітньої діяльності** — це система збирання, обробки, зберігання і розповсюдження інформації про освітню систему або окремі її компоненти, яка орієнтована на інформаційне забезпечення управління, що дозволяє робити висновки про стан об'єкта і дає прогноз її розвитку.

3. Призначення моніторингу та самооцінювання у забезпеченні всіх учасників освітнього процесу зворотнім зв'язком, що дозволяє вносити послідовні зміни в хід реалізації освітньої програми з метою підвищення якості її результатів.

4. **Мета** моніторингу та самооцінювання:
— вивчення рівня ефективності роботи закладу, результатів організації освітньої та науково-методичної роботи, а також раціональності педагогічних засобів та технологій;
— активізація діяльності педагогічного колективу в напрямі вивчення і впровадження інноваційних технологій;
— забезпечення ефективного, об'єктивного інформаційного відображення стану якості системи освіти,
— відстеження динаміки якості наданих освітніх послуг, ефективності управління якістю освіти.

5. **Завдання** моніторингу та самооцінювання
— здійснення систематичного контролю за освітнім процесом в закладі освіти;
— створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу;
— аналіз чинників впливу на результативність освітнього процесу, підтримка високої мотивації навчання;
— створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації учнів і педагогів;
— прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в закладі освіти.

6. Моніторинг та самооцінювання в закладі освіти **здійснюють**:
— директор закладу освіти та його заступники;
— засновник;
— органи, що здійснюють управління у сфері освіти;
— державна служба якості освіти;
— органи самоврядування, які створюються педагогічними працівниками, учнями та батьками;
— робочі групи педагогічних працівників;
- класні керівники;
- соціально-психологічна служба закладу освіти.

7**. Методи** моніторингу та самооцінювання:
— вивчення документації;
— опитування, анкетування;
— спостереження;
— самооцінювання власної діяльності педагогічними працівниками, здобувачами освіти, адміністрацією.

8. **Критерії** моніторингу та самооцінювання:
— об’єктивність;

— систематичність;
— відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу (валідність);
— надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
— гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості);
— людиноцентризм.

9. **Напрямки** моніторингу та самооцінювання:
— дотримання законодавства;
— ресурсне забезпечення;
— рівень навчальних досягнень здобувачів освіти;
— професіоналізм педагогічних працівників;
— організація управлінської діяльності;
— забезпечення доступності освіти;
— виховний процес.

10**. Етапи** проведення моніторингу та самооцінювання:
— підготовчий — визначення об'єкта вивчення, визначення мети, критерії оцінювання, розробка інструментарію і механізму відстеження, визначення термінів;
— практичний (збір інформації) — аналіз документації, тестування, контрольні заміри, анкетування, цільові співбесіди, самооцінка тощо;
— аналітичний — систематизація інформації, аналіз інформації, коректування, прогнозування, контроль за виконанням прийнятих управлінських рішень.

11. **Періодичність** проведення моніторингу та самооцінювання:
— здійснюється щорічне комплексне самооцінювання (за напрямами, які визначені у документі про внутрішню систему забезпечення якості);
- моніторинг та самооцінювання здійснюється упродовж навчального року - закінченого освітнього циклу, проте оцінювання діяльності окремих процесів закладу можна здійснювати у більш стислі/довші терміни, ніж навчальний рік.

12. **Очікувані результати** моніторингу та самооцінювання:
— отримання результатів стану освітнього процесу в закладі освіти;
— покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських та тактичних рішень.

13. **Звітність** про результати внутрішнього моніторингу та періодичність його проведення:
— інформація про кадрове забезпечення навчального закладу (вересень);
— інформація про контингент учнів (вересень);
— інформація про матеріально-технічну базу закладу освіти

(вересень);
— інформація про рівень навченості учнів школи за результатами навчання у І, ІІ семестрі та за рік для учнів початкової, основної та старшої школи (січень, червень);
— інформація про результати моніторингу професійної компетентності вчителя (упродовж року);
— інформація про динаміку навчальних досягнень учнів в розрізі нульового, контрольного та підсумкового заміру знань з предметів навчального плану (вересень, грудень, травень);
— інформація про результати моніторингу стану викладання предметів інваріантної складової навчального плану (відповідно до плану);
— інформація про результати державної підсумкової атестації у 4, 9 та 11 класах (червень);
— інформація про результати участі учнів школи у Всеукраїнських, обласних, міських олімпіадах, турнірах, конкурсах (грудень- квітень);
— інформація про результати участі учнів у ЗНО (травень-червень).

14. **Підсумки** моніторингу та самооцінювання:
— підсумки моніторингу підводяться за результатами навчального року;
— підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах;
— за результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи;
- за результатами моніторингу та самооцінювання може бути скоригована стратегія розвитку закладу освіти;
— отримані результати вивчення внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності можуть розглядатися на засіданнях методичних об'єднань вчителів, нарадах при директорові, засіданнях педагогічної ради;
— за результатами моніторингу та самооцінювання готуються висновки, які є складовою щорічного звіту про діяльність закладу;
— щорічний звіт оприлюднюється на сайті закладу освіти.

15. **Показники опису та інструментів** моніторингу та самооцінювання:
— кадрове забезпечення освітньої діяльності — якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу;
— контингент учнів;
— психолого-соціологічний моніторинг;
— результати навчання учнів;
— педагогічна діяльність;
— управління закладом освіти;
— освітнє середовище;
— медичний моніторинг;
— моніторинг виховного процесу;

— моніторинг охорони праці та безпеки життєдіяльності;
— формування іміджу закладу освіти.

16. **Порядок проведення** моніторингу та самооцінювання:
— організація роботи щодо здійснення внутрішнього моніторингу покладається на керівника закладу освіти;
— робота з проведення внутрішнього моніторингу здійснюється адміністрацією закладу, педагогічними працівниками в складі робочих груп, соціально-психологічною службою, а також передбачає залучення представників учнівського самоврядування, батьків, якщо є можливість — фахівців у сфері оцінювання якості, освітніх експертів;
— загальне керівництво щодо здійснення внутрішнього моніторингу покладається на адміністрацію закладу освіти;
— уповноважені особи, що проводять дослідження, мають можливість обрати один із запропонованих видів моніторингу, здійснюють упорядкування інформації про стан і динаміку якості освітнього процесу спільно з адміністрацією закладу освіти;
— уповноважені особи несуть відповідальність за дотримання критеріїв здійснення моніторингу;
- моніторинг може проводитись як під час освітнього процесу, так і в позаурочний час.

17. **Відповідальність** щодо здійснення внутрішнього моніторингу та самооцінювання:
— відповідальність за організацію та проведення моніторингового дослідження покладається на керівника та адміністрацію закладу освіти;
— контроль та періодичність проведення моніторингу здійснює адміністрація;
— особи, які організовують та здійснюють моніторинг, несуть персональну відповідальність за обробку даних, достовірність і об'єктивність наданої інформації;
— моніторинг передбачає широке використання сучасних інформаційних технологій на всіх етапах: збирання, обробка, зберігання, використання інформації;
— зберігання та оперативне використання інформації здійснюється як в електронному, так і в паперовому варіанті.

Додаток 1

Форма самооцінювання освітнього середовища закладу освіти

Показники			
I. Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання			
1. Територія та приміщення чисті і охайні.			
2. Щоденно здійснюється огляд території.			
3. Територія закладу недоступна для несанкціонованого заїзду транспорту та доступу сторонніх осіб.			
4. У приміщення закладу допускаються виключно учасники освітнього процесу.			
5. Кількість учнів закладу освіти не перевищує його проектну потужність.			
6. Навчальні кабінети перших класів розміщені на першому поверсі.			
7. Навчальні кабінети початкової школи непрохідні, розміщені в окремому приміщенні/блоці.			
лаштовано спортивні майданчики. Майданчики для учнів 1-4-х класів обладнані тіньовими навісами, ігровим та фізкультурно-спортивним обладнанням, що відповідає віковим особливостям учнів з особливими освітніми потребами.			
9. У приміщеннях закладу освіти повітряно-тепловий режим та освітлення відповідає санітарним нормам.			
10. Приміщення прибрані.			
11. Облаштовані туалети утримуються в належному стані.			
12. У закладі дотримано питний режим			
13. Приміщення закладу освіти використовуються раціонально, комплектування класів відбувається з урахуванням чисельності здобувачів освіти, їх особливих освітніх потреб, площі навчальних приміщень.			
14. У закладі освіти с персональні робочі місця для педагогічних працівників, облаштовані місця відпочинку для учасників освітнього процесу.			
15. Заклад освіти забезпечений навчальними кабінетами і приміщеннями, необхідними для реалізації освітньої програми та забезпечення освітнього процессу			
16. Навчальні кабінети обладнані засобами навчання відповідно до вимог законодавства та освітньої програми.			

17. Інструктажі і навчання проводяться з здобувачами освіти.			
18. Учасники освітнього процесу дотримуються вимог щодо охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій.			
19. Інструктажі і навчання проводяться з педагогічними працівниками.			
20. Педагогічні працівники та керівництво вживають відповідних заходів у разі нещасного випадку.			
21. Організація харчування в закладі освіти сприяє формуванню культури здорового харчування в здобувачів освіти.			
22. Учасники освітнього процесу задоволені умовами харчування.			
23. Комп'ютери закладу освіти облаштовані технічними засобами та інструментами контролю за безпечним користуванням мережею Інтернет.			
24. Здобувачі освіти та батьки поінформовані закладом освіти щодо безпечного використання мережі Інтернет.			
25. У закладі освіти налагоджена система роботи з адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу			

Додаток 2

Форма спостереження за освітнім процесом

П.І.Б. педагогічного працівника _____

Предмет_____

Клас_____

Тема_____

Розвиток і формування ключових компетентностей

Ключова компетентність			
Спілкування державною мовою			
Спілкування іноземними мовами			
Математична грамотність			
Компетентності у галузі природничих наук			
Екологічна компетентність			
Інформаційно-комунікаційна компетентність			

Навчання впродовж життя			
Громадянська компетентність			
Культурна компетентність			
Ініціативність і підприємливість			
Робота учнів під час проведення навчального заняття			
Всі учні працювали під час проведенням навчального заняття із зацікавленням, співпрацювали між собою.			
Більшість учнів працювала під час проведення навчального заняття.			
Переважна кількість учнів була пасивна під час проведення навчального заняття.			
Всі учні були пасивні під час проведення навчального заняття, не залучались до роботи.			
Оцінювання діяльності учнів під час проведення навчального заняття			
Діяльність учителя			
Оцінює навчальні досягнення учнів, спираючись на розроблені критерії.			
Оприлюднює критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.			
Надає учням час на обдумування відповіді.			
Супроводжує відповідь учня уточнюючими запитаннями.			
Забезпечує зворотній зв'язок щодо якості виконання виконаного завдання.			
Спрямовує оцінювання навчальних досягнень на індивідуальний поступ учня.			
Використовує методики самооцінювання взаємооцінювання учнів.			
Відзначає досягнення учнів, підтримує у них бажання навчатися.			
Добирає домашні завдання, спрямоване на оволодіння ключовими компетентностями, озвучує критерії його оцінювання.			

Спрямованість навчального заняття на формування суспільних цінностей

Діяльність учителя			
Спрямовує зміст навчального матеріалу на виховання в учнів: патріотизму, поваги до державної мови, культури, закону.			

Реалізує наскрізні змістові лінії.			
Розвиває в учнів громадянську активність і відповідальність.			
Розвиває в учнів громадянську активність і відповідальність.			
Розвиває в учнів навички співпраці та культуру командної роботи.			

Використання інформаційно-комунікаційних технологій, обладнання, засобів навчання

Діяльність учителя			
Використовує інформаційно-комунікаційні технології що сприяють оволодінню учнями ключовими компетентностями.			
Використовує електронні освітні ресурси.			
Використовує медіаресурси з навчальною метою.			
Використовує мережу Інтернет для пошуку навчальної інформації,виконання онлайн-завдань тощо.			
Використовує обладнання та засоби навчання для активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів.			
Веде електронний журнал.			

Комунікація з учнями

Діяльність учителя			
Співпрацює з учнями на засадах партнерства.			
Вислуховує та сприймає думки учнів, їх власну точку зору.			
Застосовує особистісно орієнтовний підхід.			
Дотримується принципів академічної доброчесності.			

Організація роботи з учнями з особливими освітніми потребами

Діяльність учителя		
Планує роботу під час проведення навчального заняття із урахуванням індивідуальних потреб учнів з особливими освітніми потребами.		

Адаптує/модифікує зміст навчального матеріал у до індивідуальних освітніх можливостей учнів з особливими освітніми потребами.		
Дотримуються відповідності темп у навчального заняття індивідуальним навчальним можливостям учнів з особливими освітніми потребами.		
Забезпечує корекційну спрямованості освітнього процесу.		
Використовує спеціально розроблені завдання та залучає до спільної роботи учнів з особливими освітніми потребами.		
Конструктивно співпрацює з асистентом вчителя/асистентом дитини.		

Додаток 3

Форма самооцінювання системи управлінської діяльності

Показники			
Наявність стратегії розвитку та система планування діяльності, моніторинг виконання цілей і завдань			
1. Стратегія розвитку закладу освіти відповідає особливостям і умовам його діяльності (тип закладу, мова навчання, територія обслуговування, формування контингенту здобувачів освіти, обсяг та джерела фінансування тощо), передбачає заходи з підвищення якості освітньої діяльності.			
2. Річний план роботи закладу освіти реалізує стратегію його розвитку, враховує освітню програму, результати самооцінювання.			
3. Учасники освітнього процесу залучаються до розроблення річного плану роботи закладу освіти.			
4. Керівник та органи управління закладу освіти аналізують реалізацію річногоплану роботи та у разі потреби коригують його.			
5. Діяльність педагогічної ради закладу освіти спрямовується на реалізацію річного плану роботи та стратегію розвитку закладу.			
6. У закладі освіти функціонує внутрішня система забезпечення якості освіти.			
7. Заклад освіти розробляє та оприлюднює документ, що визначає стратегію (політику) і процедури забезпечення якості освіти			
8. У закладі освіти щорічно здійснюється комплексне самооцінювання освітньої діяльності.			
9. Учасники освітнього процесу залучаються до самооцінювання якості освітньої діяльності.			

10. Керівництво закладу освіти систематично вживає заходів для створення належних умов діяльності закладу (зокрема, вивчає стан матеріально-технічної бази, планує її розвиток, звертається із відповідними клопотаннями до засновника, провадить фандрайзингову діяльність тощо).			
Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм			
1. Учасники освітнього процесу задоволені загальним психологічним кліматом у закладі освіти і діями керівництва щодо формування відносин довіри та конструктивної співпраці між ними.			
2. У закладі освіти забезпечується доступ учасників освітнього процесу, представників місцевої громади до спілкування із керівництвом (особистий прийом, звернення, використання сучасних засобів комунікації, тощо).			
3. Керівництво закладу вчасно розглядає звернення учасників освітнього процесу та вживає відповідних заходів реагування.			
4. Заклад освіти забезпечує змістовне наповнення та вчасне оновлення інформаційних ресурсів закладу (інформаційні стенди, сайт закладу освіти, сторінки у соціальних мережах тощо).			
Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників			
1. У закладі освіти укомплектовано кадровий склад (відсутність вакансій).			
2. Педагогічні працівники закладу освіти, які працюють за фахом (мають відповідну освіту та/або професійну кваліфікацію).			
3. Керівництво закладу освіти застосовує заходи матеріального та морального заохочення до педагогічних працівників.			
4. Керівництво закладу освіти створює умови для постійного підвищення кваліфікації, чергової та позачергової атестації, добровільної сертифікації педагогічних працівників.			
5. Керівництво закладу освіти сприяє професійному розвиткові педагогічних працівників.			
Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень но основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою			
1. У закладі освіти створюються умови для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу.			
2. Управлінські рішення приймаються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу.			
3. Керівництво сприяє участі громадського самоврядування у вирішенні питань щодо діяльності закладу освіти.			
4. Керівництво закладу підтримує освітні та громадськіініціативи учасників освітнього процесу, які спрямовані на сталий розвиток закладу освіти та участь у житті місцевої громади (культурні, спортивні, екологічні проекти, заходи тощо).			

5. Режим роботи закладу освіти враховує потреби учасників освітнього процесу, особливості діяльності закладу.			
6. У розкладі навчальних занять забезпечено розподіл навчальногонавантаження з урахуванням вікових особливостей здобувачів освіти.			
7. Розклад навчальних занять у закладі освіти сформований відповідно до освітньої програми.			
8. Керівництво закладу освіти забезпечує розроблення та затвердження індивідуальних освітніх траєкторій (навчальних планів), використання форм організації освітнього процесу відповідно до потреб здобувачів освіти.			
Формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності			
1. Керівництво закладу освіти забезпечує реалізацію заходів щодо формування академічної доброчесності та протидіє фактам порушення.			
2. Здобувачі освіти і педагогічні працівники поінформовані щодо дотримання академічної доброчесності.			
3. Керівництво закладу освіти забезпечує проведення освітніх та інформаційних заходів, спрямованих на формування в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції.			